

Jutlus Nõos P, 02.06.19 kell 11.00, *Exaudi*

Lektsioonid: Js 44:1–5; Rm 8:12–17

Pihikõne: Õp 16:24

Jutlus: Jh 15:26–16:4

Laulud: 215 (1–6); 135 (1–5, 6); 283 (1–3); 129 (1–5)

Kui tuleb Lohutaja, kelle ma teile Isa juurest saadan, Tõe Vaim, kes lähtub Isast, siis tema tunnistab minust. Ja teiegi tunnistate, sest te olete olnud minuga algusest peale. Seda ma olen rääkinud teile, et te ei komistaks. Nad heidavad teid kogudusest välja. Jah, tuleb tund, mil igaüks, kes teid tapab, arvab end Jumalale teenet osutavat. Ja seda nad teevad, sest nad ei ole ära tundnud ei Isa ega mind. Kuid seda olen ma teile rääkinud, et kui see tund tuleb, siis tuleks teile meelde, et mina olen seda teile öelnud. Seda ma ei ole öelnud teile kohe alguses, sest ma olin koos teiega.

Demokraatlikes riikides on kombeks, et kui inimene on teinud midagi seadusevastast, siis võib ta saada endale eestkostja, et ta ei tunneks end oma koormaga üksi. Selline on nt advokaadiinstitutsioon kohtus. Advokaat õpetab inimesele, mida ta peab ütleva ja tegema, ning esindab teda süüdistajate ees.

Ristiinimese elus on aga süüdistajaid ka vaimulikus mõttes. Ef 6:12 ütleb apostel Paulus: „Meil ei tule ju võidelda inimestega, vaid meelevaldade ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, kurjade taevaaluste vaimudega.“ Ja apostel Peetrus lisab 1Pt 5:8: „Olge kained, valvake! Teie süüdistaja, kurat, käib ringi nagu mõirgav lõvi, otsides, keda neelata.“ Ristiinimene, kelle südames on rahutus ja meeleheide, vajab samuti advokaati selle salakavala süüdistaja vastu.

Tihti tunneb inimene end aga süüdi ka seetõttu, et talle ei anna talle rahu tema südametunnistus. Ta teab, et on midagi valesti teinud Jumala ees. Ka sel juhul vajab inimene advokaati, kes teda kaitseks teda tema vaevavate sundmõtete eest.

Advokaati, kes kaitseks inimest süüdistava kuradi või Jumala viha eest, ei saa palgata raha eest, nagu inimliku kohtu advokaati, vaid selline advokaat tuleb Jumalalt.

Meie tänases kirjakohas ütleb Jeesus jüngerile, et ta saadab neile Isa juurest Lohutaja. Selline lohutaja, alguses kreeka keelses tekstis *paráklētos*, ongi otsetõlkes 'advokaat' või 'eestkostja'.

Jüngeril on advokaati tõepoolest tarvis. Maa peal on koos nendega Jeesus, kes neid lohutab ja julgustab. Kes nende eest palub ja kes neid vaenlase eest kaitseb.

Ent Jeesus ei kaitse jüngreid mitte ainult vaenlase eest, vaid esindab neid ka Jumala ees. On ju ka jüngrid süüdi Jumala ees – nii nagu kõik inimesed. Jüngreid vaevab nt uhkuse patt, lootmine iseenda jõu ja annete peale. Oleme ju kuulnud, kuidas jüngrid üksteisega vaidlevad selle üle, kes saab taevariigis parema koha. Või kuidas Peetrus lubab Jeesuse eest oma elu anda, kuid salgab Jeesuse ära esimeste ahistuste tekkides.

Me kõik oleme sellised, selline on juba kord inimese loomus. Ent kõik inimesed ei pöördu abi saamiseks Jumala poole, vaid püüavad oma probleeme lahendada kuidagi teisiti, inimliku jõuga või mingite ebajumalate poole pöördudes.

Jüngrid on eelisolukorras. Nendega kõneleb Jumala Poeg ise. Ta on andnud neile ülesande uskuda Jumalasse ja Jeesusesse, kuulutada evangeeliumi, üksteist armastada. Kui nad seda ülesannet täita ei suuda või teevad seda halvasti, siis nad käituvad küll Jumala tahte vastaselt ja kurvastavad Jumalat, ent Jumal annab neile sel juhul advokaadi, kes neid toetab ja kaitseb.

Jüngrid ei saa sellest Jeesuse mõttest algul muidugi päriselt aru. Miks peaks Jeesus nende juurest ära minema ja nad kaitseta jätma? Kuid meie Pühakirja lugejatena teame, et Jeesus kõneleb seda selleks olukorraks, mil Teda enam jüngrite juures pole. Jeesus kõneleb seda olukorraks, mil Tema on läinud taeva oma kõigeväelise Isa paremale käele.

Ja siis on jüngritel tarvis seda advokaati või eestkostjat, sest nad jäävad kindlasti hätta. Meie kirjakoha teises pooles kõneleb Jeesus välistest ahistustest, millesse jüngrid võivad sattuda: neid võidakse kogudusest välja heita, koguni tappa. See on muidugi kohutav väljavaade: esiteks ekskommunitseerimine ja teiseks elu võtmine.

Meie aja inimesed ei oska kogudusest välja heitmise juures midagi halba näha, sest enamasti nad sinna ise ei kuulugi. Siiski tähendas vanas Iisraelis kogudusest välja heitmine inimese ühiskondlike sidemete katkilõikamist, nii et ta pidi hakkama saama ilma kõrvalise abita. Sellest kõneleb meile nt Johannese evangeeliumi 9 pt: nägijaks saanud pime heidetakse kogudusest välja. Siiski loeme ka seda, et just selles lootusetus olukorras saab Jeesus tema eestkostjaks.

Raskem juhus on muidugi tapmine, millega on pidanud arvestama inimesed ka möödunud sajandil siinsamas Eestis ja meie ajal nt Lähis-Ida maades. Meenutagem kasvõi 14. jaanuari Tartu Krediitkassa keldri tapatööd või vaimulike hukkamist 1940–41. Nt Priit Rohtmetsa äsjailmunud raamatus „Eesti usuelu 100 aastat“ on ära toodud palju andmeid eri konfessioonide vaimulike hukkamisest pärast 1940. aastat.

Kui inimene ekskommunitseeritakse, siis on ta kergesti haavatav, sest inimene ei pea üksinda kuigi kaua vastu. Tal on igal juhul tarvis abilist – eestkostjat või advokaati. Sellise abi annab inimesele Jumal Püha Vaimu näol.

Ja kui inimene on tõesti sattunud usumärtri rolli, siis toetab Püha Vaim teda ikkagi: annab kinnitust surmahetkel ja äratab ihu üles – nagu apostliku usutunnistuse sõnadega ikka tunnistame. Seepärast võibki Jeesus nii kindlalt väita Mt 10:28: „Ja ärge kartke neid, kes ihu tapavad, hinge ei suuda aga tappa, pigem kartke teda, kes võib nii hinge kui ihu pörgus hukata!“ Nii hinge kui ihu võib hukata sel juhul, kui pole seda jumalikku eestkostjat või advokaati ja on vaid süüdistaja – kurat.

Niisiis vajame me kõik oma elus advokaati. Jeesus lubas jüngerile sellise advokaadi saata. Ja nagu teame, seda ta tegigi. Kui Issand tahab ja meie veel elame, siis tähistame järgmisel pühapäeval nelipüha, Jumala Püha Vaimu tulekut koguduse peale.

Jeesus ütleb, et Ta saadab Isa juurest jüngerile Tõe Vaimu, kes tunnistab Jeesusest. Tõepoolest, Püha Vaim on, lisaks oma eestkostja ja lohutaja funktsioonile, ka tõekuulutaja. Kui maailma tumedatel tundidel ükski inimene oma südamest ei oska või ei saa Jumalast kõnelda, siis teeb seda Püha Vaim. Alati on leidunud inimesi, kes tunnistavad Pühas Vaimus tõde Jumalast ja tema tahet. Meenutagem kasvõi VT prohveteid ja kristliku kiriku pühakuid.

Just seepärast ütlebki Jeesus oma jüngerile, et nemadki tunnistavad Jeesusest. Ja toob põhjenduseks selle, et nad on olnud Jeesusega algusest peale. Millegipärast tekib siin seos Jh algusega, kus evangelist ütleb, et „Sõna oli alguses Jumala juures“. Sõna, Jeesus Kristus oli alguses Jumala juures ja on seepärast Jumala Poeg, on Jumal.

Jüngrid aga olid Jeesuse juures tema maapealse missiooni algusest peale ja on seepärast kõige usaldusväärsemad tunnistajad Jumala riigi asjadest maa peal.

Seepärast, esiteks, usaldagem jüngrite tunnistusi, mis on kirja pandud meile usaldatud Pühakirjas. Nemadki olid surelikud ja seega patused, kuid nemad teadsid patuta Jumala Pojast enam kui keegi teine.

Kuid, teiseks, saagem ka ise jüngriteks, kellele on usaldatud Jumala saladused. Paulus ütleb 1Kr 4:1j: „Nõnda siis peetagu meid Kristuse sulaseiks ja Jumala saladuste majapidajajaks. Ent majapidajailt nõutakse, et nad oleksid ustavad.“ Meilegi on usaldatud palju Jumala tõesid nii Jeesuse tunnistajate, jüngrite kaudu, ehk Pühakirja kaudu, kui ka Püha Vaimu kaudu, kes toob meile teateid tõest meie igapäevases elus.

Nõnda võib kokkuvõttes öelda, et Püha Vaim – hea Advokaat – on meie elus ühest küljest meie kaitsja ja teisest küljest meie õpetaja. Ilma temata ei saaks me hakkama oma igapäevaelu raskustega, sisemiste vaevadega ega ka Jumalalt saadud ülesannetega.

Kuid, tänu Jumalale, Püha Vaim on meie juures. Sest Jeesus on töötanud Mt 28:20: „Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.“

Aamen.